

PROGRAM
OCHRONY ZASOBÓW GENETYCZNYCH
ŚWIŃ RASY ŻŁOTNICKIEJ PSTREJ

2009

Program ochrony zasobów genetycznych świń rasy złotnickiej pstrej

Historia powstania rasy

Początki wytworzenia rasy złotnickiej pstrej sięgają lat 1946 - 1949, kiedy prof. dr hab. Stefan Alexandrowicz przeprowadził badania monograficzne nad świniami prymitywnymi na terenie powiatów woj. olsztyńskiego. Ich efektem był zakup przez Akademię Rolniczą w Poznaniu w latach 1949 - 1952 5 knurków i 18 loszek przywiezionych przez przesiedleńców z okolic Wilna i Nowogródka właśnie na tereny woj. olsztyńskiego. W istocie były to mieszańce prymitywnych świń długouchych i krótkouchych - z przewagą tych pierwszych i być może z domieszką wielkich białych angielskich.

Zakupione zwierzęta umieszczono w Rolniczym Zakładzie Doświadczalnym Złotniki. Początkowo zakupiony materiał charakteryzował się dużym zróżnicowaniem jeśli chodzi o cechy pokrojowe oraz umaszczenie. Starano się jednak wybrać osobniki o cechach prymitywnych, chociaż w dalszej hodowli nie przywiązywano wagi do cech pokrojowych. Spośród zwierząt stanowiących populację wyjściową przeważały osobniki o umaszczeniu łaciatym czarno - białym i białym, zdarzały się jednak osobniki czarne, szare, rude oraz z pręgami. W trakcie prowadzenia pracy hodowlanej opartej wyłącznie o racjonalnie prowadzoną selekcję materiału zwierzęcego, wyodrębniono dwie odmiany świń złotnickich - białą o użytkowości mięsnej i pstrą o użytkowości mięsno - słoninowej.

Z racji obowiązującej wtedy rejonizacji ras i typów użytkowych świń odmiany pstrej nie mogły być hodowane na terenie woj. poznańskiego i dlatego przewieziono je z powrotem do woj. olsztyńskiego, umieszczając po 30 loch w Zakładzie Polskiej Akademii Nauk Popielno i w Państwowym Gospodarstwie Rolnym - Parcz. Prowadzono tam rozmnażanie stosując od początku do dnia dzisiejszego jako metodę pracy hodowlanej dobór i selekcję. Na obu fermach zwierzęta utrzymywano systemem szałasowo - okólnikowym, wykorzystując również pastwisko.

Po 13 latach pracy hodowlanej rozporządzeniem nr 38 Ministra Rolnictwa z dnia 27 grudnia 1962 r. w sprawie prowadzenia ksiąg hodowlanych zwierząt zarodowych odmiany świń złotnickich zostały uznane za dwie odrębne rasy i otwarto dla nich księgi zwierząt hodowlanych.

Świnie rasy złotnickiej pstrej umieszczono następnie w gospodarstwach Żelazno i Korsze również na terenie woj. olsztyńskiego. W grudniu 1982 roku zniesiono rejonizację ras i typów użytkowych, co umożliwiło utworzenie chlewni zarodowej na terenie woj. poznańskiego - KPGR Manieczki i woj. bydgoskiego - KPGR Chwaliszewo Zakład Chraplewo. We wrześniu i październiku 1983 roku sprowadzono z Żelazna 25 loszek i 3 knurki jako materiał wsadowy do Zakładu Łęgi. W 1984 roku świnie rasy złotnickiej pstrej objęto hodowlą zachowawczą jako jedyną rasę rodzimą świń w Polsce. Miało to na celu utrzymanie odrębnego genotypu świń rasy złotnickiej pstrej, który charakteryzuje się w porównaniu do innych utrzymywanych

w kraju ras bardzo urozmaiconym zestawem genów.

W 1994 roku świnię złotnicką umieszczono w gospodarstwie Zdbowo na terenie obecnego woj. zachodniopomorskiego. W 1997 roku powstały dwie kolejne chlewnie: Głogowiec woj. mazowieckie oraz Chudopczyce woj. wielkopolskie. Przez około rok istniała również chlewnia w IHAiR Przebędowo, a po jej likwidacji świnię z niej pochodzącą umieszczono w Chudopczycach.

Od 1998 roku niewielkie stado świń rasy złotnickiej pstrej istnieje w Swołowie woj. zachodnio - pomorskie, w ramach gospodarstw agroturystycznych.

Główną przyczyną spadku поголівья tych świń była niechęć czynników oficjalnych do rasy, co powodowało zniechęcenie hodowców.

Uzasadnienie konieczności objęcia ochroną populacji świń rasy złotnickiej pstrej

Konieczność ochrony świń złotnickich pstrych wynika z:

- niewielkiej liczebności populacji stwarzającej zagrożenie wyginięciem,
- występowania u tej rasy odmiennych cech fenotypowych i genetycznych,
- występowania specyficznych genów, które u innych ras nie występują, lub też występują z małą częstością,
- możliwości wykorzystania świń tej rasy jako rasy matecznej w produkcji towarowej, w celu uzyskania surowca rzeźnego o lepszych parametrach jakościowych. Stwierdzono, że mieszańce pochodzące z krzyżowań po lochach złotnickich pstrych i knurach pietrain nie ustępują tucznikom krzyżówkowym wbp/ pbz x pietrain.

Główne trudności przy odtwarzaniu populacji tej rasy w chwili obecnej wynikają z niewielkiej liczebności populacji wyjściowej, co wpływa na ograniczenie możliwości reprodukcji rozszerzonej. W obecnej trudnej sytuacji rolnictwa istnieją trudności w znalezieniu nowych hodowców.

Rodzime rasy, w tym świnia złotnicka pstra jako wytwór myśli naukowców są świadectwem kultury materialnej narodu i jako takie winny być chronione.

Świnię złotnicką pstrą były wykorzystywane między innymi w pracach hodowlanych nad świnia puławską przez Z. Żebrowskiego w Sinołęce i Zawadach oraz przez Z. Surdackiego w Końskowoli. Była również podjęta przez prof. W. Krautforsta próba wyhodowania świń mazurskich na bazie świń złotnickich pstrych.

Lochy rasy złotnickiej pstrej charakteryzują się dobrym poziomem cech użytkowości rozplodowej, w tym troskliwością macierzyńską. W czystości rasy świnię złotnicką pstrą w ciągu wielu lat prowadzenia hodowli zwiększyły przyrostyienne, także znacznemu zmniejszeniu uległo ich otluszczenie. Nie utraciły przy tym cennych genów świń pierwotnych. Było to możliwe dzięki prowadzonej w sposób umiarkowany selekcji.

Ostatnie badania wskazują na genetyczną odporność tej rasy na niektóre choroby nękaące świnię. Tak więc świnię złotnicką pstrą mogą służyć nie tylko do poprawy cech jakościowych mięsa, ale mogą też przyczynić się do poprawy zdrowia innych ras. Zwierzęta te mogą także

spełniać funkcje poza produkcyjne, stanowiąc element krajobrazu. Z tego względu mogą okazać się atrakcyjnym elementem stad zwierząt w gospodarstwach agroturystycznych.

1. Cele programu

- zwiększenie liczebności populacji oraz utrzymanie jej na bezpiecznym poziomie, zarówno poprzez powiększanie liczebności stad istniejących, jak i utworzenie nowych ośrodków hodowli. Docelowo odtworzona populacja powinna liczyć minimum 500 loch stada podstawowego. Zagwarantuje to uniknięcie efektu depresji inbredowej, a także umożliwi prowadzenie selekcji na wybrane cechy,
- monitorowanie i praca nad zachowaniem specyficznych dla rasy cech takich jak np. dobra jakość mięsa, wysoka płodność,
- zachowanie istniejącej zmienności genetycznej w populacji,
- opracowanie schematów wykorzystania świń złotnickich pstrych w krzyżowaniu towarowym.

Praca hodowlana prowadzona będzie w kierunku doskonalenia parametrów użytkowości tucznej i rzeźnej przy jednoczesnym zachowaniu w tej populacji unikatowych genów wyeliminowanych w innych rasach w wyniku intensywnej jednokierunkowej selekcji. Zwiększenie tempa wzrostu oraz poprawa wykorzystania paszy na kg przyrostu dałoby szansę na szersze wykorzystanie tych świń w krzyżowaniu towarowym jako komponentu poprawiającego jakość mięsa tuczników.

Podjęte zostaną próby utworzenia stad towarowych, mających na celu produkcję żywca wieprzowego o podwyższonych parametrach jakościowych tuszy.

Wzorzec populacji

Świnia rasy złotnickiej pstrej jest średnio duża, o harmonijnej budowie ciała, dobrze związana. Dopuszczalny jest dymorfizm płciowy szczególnie w starszym wieku. Głowa powinna być średniej wielkości, ryj średnio długi i prosty, uszy pochylone do przodu, średniej wielkości. Tułów długi, lekko spłaszczony, dopuszczalna jest lekka karpowatość grzbietu. Zad dobrze wypełniony, może być lekko spadzisty. Kończyny mocne o grubej kości. Co najmniej 12 prawidłowo rozwiniętych sutek, dopuszczalna jest asymetria jednego sutka.

Umaszczenie łaciate, czarno - białe, ponad 50% maści białej, przy czym najbardziej pożądanym jest układ łat sprawiający wrażenie "drugiej skóry" narzuconej na grzbiet zwierzęcia. Eliminować należy osobniki ze skórą siwo pigmentowaną pod białą szczecina lub rudymi przebarwieniami. Szczecina powinna przybierać barwę pigmentu skóry.

Knury odznaczają się wysokim libido, a lochy dużą troskliwością macierzyńską. Płodność rzeczywista wynosi około 11 prosiąt.

Masa ciała dorosłych osobników: knury około 300 - 350 kg

lochy około 200 - 300 kg

Są to świny w typie mięsno – słoninowym w kierunku mięsnym, późno dojrzewające, o średnim tempie wzrostu. Docelowo zwierzęta te powinny odznaczać się szybszym tempem wzrostu oraz większą mięsnością.

2. Zakres prowadzenia oceny wartości użytkowej niezbędny do realizacji programu

Zakres i metody oceny wartości cech użytkowych będzie zgodny z obowiązującą metodyką ustanowioną przez podmiot prowadzący księgę hodowlaną.

Ocena wartości użytkowej obejmuje:

- użytkowość rozplodową loch,
- użytkowość tuczną i rzeźną dokonywaną w okresie życia zwierząt lub po uboju.

Ocena użytkowości rozplodowej loch prowadzona jest w chlewni, w której są one utrzymywane i obejmuje ustalenie:

- daty urodzenia miotu,
- liczby prosiąt żywo urodzonych w miocie w pierwszym dniu po urodzeniu tego miotu,
- liczby prosiąt martwo urodzonych w miocie,
- liczby i płci prosiąt w miocie oraz liczby sutków każdego prosięcia w tym miocie w 21 dniu po ich urodzeniu.

Ocenę użytkowości rozplodowej lochy prowadzi się od dnia urodzenia przez nią pierwszego miotu.

Każda locha objęta programem ochrony musi być pokryta na drugi miot knurem czystorasowym. Zmiana drugiego miotu na inny może być dokonana tylko po uzgodnieniu z prowadzącym księgę.

W produkcji towarowej lochy złotnickie pstre mogą być kryte knurami innych ras określonych przez prowadzącego księgę.

Dodatkowo dla około 10% miotów urodzonych w roku, wytypowanych przez prowadzącego księgę obowiązuje monitorowanie:

- masy miotu w dniu urodzenia,
- masy miotu w 21 dniu życia.

Jednocześnie zaleca się monitorowanie indywidualnej masy ciała prosiąt w miocie w 21 dniu ich życia.

Ocenie użytkowości tucznej i rzeźnej dokonywanej za życia podlegać będą knurki i loszki w wieku 160-240 dni. Ocena będzie obejmowała ustalenie:

- wieku i płci zwierzęcia,
- tempa wzrostu określanego za pomocą przyrostu dziennego standaryzowanego na wiek,
- umięśnienia wyrażanego procentową zawartością mięsa.

Ocena użytkowości tucznej i rzeźnej dokonywana po uboju obejmować będzie zwierzęta wskazane przez prowadzącego księgę. Polegać będzie na ocenie:

- rodzeństwa (kojarzenia) na podstawie wyników oceny po uboju rodzeństwa pochodzącego od tych samych rodziców,

- ojca na podstawie wyników oceny jego potomstwa po uboju, utrzymywanych w specjalnie wyodrębnionym obiekcie (stacji kontroli).

Ocena użytkowości tucznej i rzeźnej świń po uboju obejmuje ustalenie:

- tempa wzrostu zwierząt i zużycia paszy w okresie tuczu kontrolnego,
- jakości tuszy,
- jakości mięsa w tuszy.

3. Określenie wielkości populacji biorącej udział w programie

Stan populacji świń rasy złotnickiej pstrej w roku 2007 był następujący: 370 loch i 30 knurów stada podstawowego.

Liczebność docelowa jest zakładana na poziomie minimum 1500 loch stada podstawowego. Liczebność docelowa powinna być osiągnięta do 2013 roku, dokonanie tego będzie następowało poprzez sukcesywne zwiększanie już istniejących stad oraz tworzenie nowych.

4. Metody hodowlane

Kryterium selekcyjnym będą zarówno wyznaczniki dotyczące wielkości grup genetycznych i ciągłości linii knurów, jak też wskaźniki cech użytkowych oraz poziom konsolidacji pogłowa.

Ocena przyżyciowa i klasyczna będzie traktowana jako wskaźnik informacyjny o populacji.

a) sposób doboru zwierząt do kojarzeń

Zwierzęta będą wybierane do kojarzeń na podstawie analizy rodowodów oraz wartości cech uwzględnianych jako kryterium selekcji. Głównym kryterium będzie zachowanie specyficznych układów genowych tej populacji i zmienności genetycznej

Zasadą ustalania kojarzeń jest indywidualny dobór par.

b) sposób wykorzystania i zakres kriokonserwacji materiału biologicznego

Ze względu na wysokie koszty i stosunkowo niską skuteczność nie przewiduje się kriokonserwacji materiału biologicznego i tworzenia banków ex – situ.

Podstawy organizacyjne realizacji programu

Programem ochrony zasobów genetycznych świń rasy złotnicka pstra mogą być objęte zwierzęta poddane ocenie wartości użytkowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, które:

- pochodzą po rodzicach wpisanych do księgi świń rasy złotnicka pstra,
- charakteryzują się fenotypem zgodnym ze wzorcem rasy.

Minimalna wielkość stada kwalifikowanego do programu:

1. Stada utworzone przed 31.12.2005 r. mogą utrzymywać minimum 3 lochy.
2. Od 1.01.2006 r. do programu ochrony mogą być włączane nowe stada o liczebności co najmniej 8 loch i 1 knura rasy złotnickiej pstrej zakwalifikowanych do udziału w programie.

3. Przejściowo, w okresie od 1.01.2007 r. do dnia 31.12.2007 r. dopuszczono obejmowanie programem ochrony nowo utworzonych stad o liczebności minimum 3 lochy rasy złotnickiej pstrej spełniających warunki uczestnictwa w programie. Stada świń złotnickich pstrych nie powinny być jednak większe jak 100 loch.

Kwalifikacja zwierząt i stad do programu będzie dokonywana przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu w porozumieniu z Instytutem Zootechniki PIB, na podstawie wniosku hodowcy.

Program ochrony realizowany będzie przez:

- hodowcę - właściciela świń rasy złotnickiej pstrej,
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu prowadzący księgę hodowlaną i ocenę wartości użytkowej dla świń rasy złotnicka pstra,
- Instytut Zootechniki PIB, realizujący lub koordynujący zadania w zakresie ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

Za realizację programu ochrony odpowiedzialny jest Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Instytut Zootechniki PIB. Zasady współpracy i zakres odpowiedzialności określa porozumienie zawartym między tymi podmiotami.

Zasady uczestnictwa hodowców w programie określa umowa zawarta pomiędzy hodowcą - właścicielem stada, a podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu.

Realizacja programu zgodnie z założeniami uwarunkowana będzie możliwościami zapewnienia środków finansowych na:

- częściowe pokrycie kosztów utrzymania zwierząt w stadach uczestniczących w programie,
- pokrycie kosztów wykupu materiału hodowlanego zagrożonego likwidacją, w przypadku wystąpienia takiej konieczności,
- prowadzenie badań naukowych dotyczących charakterystyki populacji,
- pokrycie kosztów promocji rasy i wytworzenia markowych produktów.

Podmioty zaangażowane w realizację programu będą zabiegały o uzyskanie środków finansowych na jego realizację ze środków budżetowych przeznaczonych na dotacje przedmiotowe dla podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa, programów rolnośrodowiskowych i projektów badawczych placówek naukowych oraz ze źródeł pozarządowych.

W celu rozwoju hodowli świń złotnickich pstrych realizatorzy programu będą podejmować, w miarę możliwości finansowych, działania dodatkowe, takie jak:

- badania naukowe nad charakterystyką populacji,
- prace zmierzające do wyprodukowania produktów markowych w oparciu o surowiec rzeźny uzyskany ze świń złotnickich pstrych; towarzyszyć temu będą również poczynania mające na celu promocje tego typu produktów,
- działania mające na celu szersze wykorzystanie tych zwierząt na terenach agroturystycznych, dotyczy to wytworzenia produktów lokalnych a nie tylko wykorzystania tych świń jako elementu krajobrazu.

Nadzór nad realizacją oraz ocena efektywności działania programu

Nadzór nad realizacją programu ochrony będzie sprawować Grupa Robocza ds. ochrony zasobów genetycznych trzody chlewnej działająca przy Instytucie Zootechniki PIB. Grupa Robocza będzie okresowo dokonywać oceny efektywności działania programu poprzez analizę przebiegu realizacji celów programu.

Należy jednak zwrócić uwagę na pewne zagrożenia związane z realizacją programu, są to:

- niska efektywność produkcji rolniczej,
- nieustabilizowana sytuacja na rynku żywca wieprzowego,
- planowanie działań związanych z programem na okres jednego roku, co w hodowli jest okresem zbyt krótkim i stwarza brak stałej perspektywicznej polityki dotyczącej ochrony bioróżnorodności w rolnictwie,
- niska efektywność dotychczas przydzielanej pomocy finansowej,
- niebezpieczeństwo wystąpienia masowych chorób.

Referencje

1. Alexandrowicz S., (1952): Badania nad trzodą chlewną w woj. olsztyńskim ze szczególnym uwzględnieniem świń o cechach prymitywnych.
Prace Roln.-Leśne PAU Kraków , nr 64
2. Alexandrowicz S., Czubak J., Ratajszczak M., (1952): Wykorzystanie mieszańców świń o cechach prymitywnych do wytworzenia grupy rasowej o użytkowości mięsnej.
Maszynopis, Wyniki trzyletniej pracy hodowlanej wykonane na zlecenie Instytutu Zootechniki
3. Alexandrowicz S., Ratajszczak M., Znaniecki P., (1973): Wyniki krzyżowania knurów landrace i loch złotnickich pstrych z uwzględnieniem określenia mięsności potomstwa na zasadzie ciężaru właściwego szynki
Zeszyty Problemowe Postępów Rolniczych 1973 nr 139, str. 135 - 136
4. Alexandrowicz S., Ratajszczak M., (1968): Badania nad wartością towarowego krzyżowania świń rasy złotnickiej pstrych z rasami białymi.
Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu
Przegląd Hodowlany 1968/ 1, str. 20 - 21
5. Alexandrowicz S., (1975): Wykorzystanie rodzimych zwierząt w kształtowaniu pogłowia zwierząt gospodarskich w Polsce w okresie ostatniego pięćdziesięciolecia.
Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych 1975
6. Kujawiak R., Ratajszczak M., (1992): Odziedziczalność i powtarzalność cech użytkowości rozplodowej świń rasy złotnickiej białej.
Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, CCXXXIX, str. 91 - 100
7. Ratajszczak M., (1986): Rasy złotnickie w krajowej hodowli świń.
Trzoda Chlewna 7 - 8/ 1986, str 2-8
8. Ratajszczak M., (1986): Przydatność świń złotnickich do krzyżowania towarowego.
Trzoda Chlewna 7-8/1986, str. 9-11

9. Sobek Z., Rajszczyk M., (1982): Ocena stopnia podobieństwa genetycznego linii żeńskich na podstawie materiału wyjściowego u świń złotnickich.
Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu - CXXXIX (1982), str. 203-211
10. Buczyński J.T, Zaborowski T, Szulc K. (1997): Fattening and slaughter performance of meat - type crossbred porkers with a share of Zlotnicka Spotted pig.
Animal Science Papers and Reports, Polish Academy of Sciences Institute of Genetic and Animal Breeding, Jastrzębiec, Vol. 15, No. 3, str. 149 - 154.
11. Ratajszczyk M., Buczyński J.T. (1997): Orgins and development of the Polish indigenous zlotnicka Spotted pig.
Animal Science Papers and Reports, Polish Academy of Sciences Institute of Genetic and Animal Breeding, Jastrzębiec, Vol. 15.No. 3, str. 137 - 148.
12. Kurył J., Janik A., Kamyczek M., Buczyński J.T. (1997): Genetic structure of Zlotnicka White and Zlotnicka spotted pig.
Animal Science Papers and Reports, Polish Academy of Sciences Institute of Genetic and Animal Breeding, Jastrzębiec, Vol. 15.No. 3, str. 163 - 172.
13. Świtoński M., Pietrzak A, Buczyński J.T. (1997) Chromosomal markers (C - Band and Ag - NOR) in Zlotnicka Spotted pig.
Animal Science Papers and Reports, Polish Academy of Sciences Institute of genetic and Animal Breeding, Jastrzębiec, Vol. 15.No. 3, str. 173 - 178.
14. Buczyński J.T., Zaborowski T., Konieczny M., Szulc K., Jabłońska A. (1997):
Porównywanie tuczników mieszańców od loch rasy wbp po knurach krzyżówkowych pi * pbz, pi * zlp.
PTPN Poznań, tom 83, str. 191 - 195
15. Buczyński J.T., Szulc K., Fajfer E., Panek A., (1998): Wyniki krzyżowania loch mieszańców zlb * wbp z knurami pietrain, pietrain * pbz i pietrain * zlp.
Prace i Materiały Zootechniczne, Zeszyt Specjalny nr.8, str. 99 - 105
"Aktualne problemy jakości mięsa wieprzowego", Jastrzębiec, 21 października 1997
16. Ratajszczyk M., Buczyński J. T., Genealogia świń rasy złotnickiej pstrej
Materiały Konferencyjne "Prace genetyczno - hodowlane nad świniami ras rodzimych"
str. 34 - 51, Poznań - Postdam, 18.05 - 21.05.1998
17. Buczyński J. T., Zaborowski T., Marciszewski J., Głowczyński C., Luciński P., Świnie złotnickie w krzyżowaniu towarowym
Materiały Konferencyjne "Prace genetyczno - hodowlane nad świniami ras rodzimych"
str. 51 - 54, Poznań - Postdam, 18.05 - 21.05.1998
18. Buczyński J.T., Szulc K., Fajfer E., Luciński P.,(1998): Przydatność świń rasy złotnickiej pstrej jako komponentu do krzyżowania towarowego.
Konferencja Naukowa , Zeszyt Specjalny, str. 31
"Przyszłość hodowli a dobrostan zwierząt". Kraków, 22 - 23 czerwca 1998 r.
19. Buczyński J., Panek A., Szulc K., Fajfer E., Luciński P., (1999): Porównanie wyników oceny przyżyciowej loszek różnych ras
Roczniki Naukowe Zootechniki, Instytut Zootechniki Kraków, Suplement z. 3,

str. 87 - 97

20. Buczyński J. T., Szulc K., Fajfer E., Ćwiek I.,(1999): Współczynniki inbrodu i spokrewnienia w stadzie zachowawczym świń rasy złotnickiej pstrej. Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie, Zeszyt nr 352, str. 35 – 39
21. Buczyński J. T., Fajfer E., Szulc K. (1999): Świnia złotnicka pstra jako komponent krzyżowania towarowego. Międzynarodowa Konferencja Naukowa z okazji 50 - lecia ART (1959 - 2000), Zeszyt Specjalny str. 47 "Aktualne problemy w produkcji Trzody Chlewnej". Olsztyn, 6 maja 1999
22. Buczyński J., Panek A., Szulc K., Fajfer E., Luciński P., (1999): Ocena przyżyciowa loszek różnych ras. Materiały konferencyjne, Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Rasy mięsne świń w Polsce" Poznań, 16 – 17 listopada 1999 r.

Opracowanie programu:

prof. dr hab. Janusz Buczyński¹, dr inż. Karolina Szulc¹, dr inż. Piotr Luciński¹,
dr inż. Magdalena Szyndler-Nędza^{2*},

¹ Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

² Instytut Zootechniki PIB

* Nowelizacja programu ochrony zasobów genetycznych świń, związana z poprawkami zaproponowanymi przez IZ PIB, obowiązująca od 2009 r.

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Grupę Roboczą ds. ochrony zasobów genetycznych trzody chlewnej na spotkaniu w dniu 16.11.2005r. oraz przyjęty przez Radę Naukową Instytutu Zootechniki na posiedzeniu w dniu 14.12.2005 r.

Zmiany w programie zostały pozytywnie zaopiniowane przez Grupę Roboczą ds. ochrony zasobów genetycznych trzody chlewnej na spotkaniu w dniu 2.09.2008 r. oraz przyjęte przez Radę Naukową Instytutu Zootechniki PIB na posiedzeniu w dniu 22.04.2009 r.

Wprowadzono zarządzeniem

Dyrektora Instytutu Zootechniki

Państwowego Instytutu Badawczego

Nr 26 z dnia 4.05.2009r.